EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 8.11.2023.
COM(2023) 681 final

2023/0386 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u vezi s Odlukom Vijeća EU-a i Albanije za stabilizaciju i pridruživanje o izmjeni njegova poslovnika

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Albanske vlasti izrazile su interes za osnivanje dvaju zajedničkih savjetodavnih odbora s Europskim gospodarskim i socijalnim odborom i Odborom regija Europske unije.

Europski gospodarski i socijalni odbor i Odbor regija Europske unije spremni su pružiti institucijski okvir za politički dijalog s Albanijom u sklopu svojih područja nadležnosti.

Cilj zajedničkih savjetodavnih odbora bio bi organizirati dijalog i suradnju između njihovih socijalnih partnera i drugih predstavnika civilnog društva i njihovih regionalnih i lokalnih tijela.

• Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području

S obzirom na nedavni početak pristupnih pregovora s Albanijom intenzivniji politički dijalog u kontekstu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju bit će koristan za napredak Albanije prema europskim integracijama, posebno zato jer će se jačati odnos među dionicima na regionalnoj i lokalnoj razini te socijalnim partnerima i civilnim društvom.

• Dosljednost u odnosu na druge politike Unije

Snažnija Europa u svijetu:

Europska komisija zagovara multilateralizam i globalni poredak utemeljen na pravilima u kojem EU ima aktivniju i istaknutiju ulogu. Vodeća uloga EU-a podrazumijeva i blisku suradnju sa susjednim zemljama, što obuhvaća donošenje sveobuhvatne strategije za Afriku te potvrdu europske perspektive zemalja zapadnog Balkana. Komisija nastoji uspostaviti koordiniran pristup vanjskom djelovanju – od razvojne pomoći do zajedničke vanjske i sigurnosne politike – što bi Europi omogućilo da u svijetu nastupa snažnije i jedinstvenije.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Uz Albaniju i sve države članice EU je također stranka Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) s Albanijom. Sklapanje SSP-a odobreno je u ime Europske zajednice Odlukom Vijeća i Komisije 2009/332/EZ. Nakon Ugovora iz Lisabona pravna osnova za zauzimanje stajališta Unije o Odluci Vijeća EU-a i Albanije za stabilizaciju i pridruživanje o osnivanju drugih posebnih odbora (članak 116., članak 117. stavak 2., članak 120. stavak 4. SSP-a) su članak 218. stavak 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i članak 2. Odluke Vijeća i Komisije od 26. veljače 2009. o sklapanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Albanije. Stoga je potrebna odluka Vijeća.

Uzimajući u obzir:

– Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 217. i 218. stavak 9.,

– članak 2. Odluke Vijeća i Komisije od 26. veljače 2009. o sklapanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Albanije (dalje u tekstu „Albanija”), s druge strane.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Kad je riječ o europskoj dimenziji prijedloga, Europska komisija nedavno je donijela komunikaciju (COM(2023) 40 final) u kojoj se naglašava jačanje socijalnog dijaloga u Europskoj uniji. Ističe se da su glavni ciljevi EU-a poboljšati životne i radne uvjete, a socijalni dijalog i kolektivno pregovaranje osnovni su načini da se to postigne jer se tako doprinosi većoj produktivnosti i stvaranju socijalne pravednosti, kvalitetnog radnog okruženja i demokracije na radnome mjestu. Predloženi zajednički savjetodavni odbori trebali bi biti forumi za dijalog i suradnju socijalnih partnera i drugih organizacija civilnog društva te lokalnih i regionalnih tijela u Europskoj uniji i Albaniji koji mogu znatno doprinijeti razvoju njihovih odnosa i integraciji Europe.

Kad je riječ o tome jesu li zajednički savjetodavni odbori potrebni, predviđa se da će u kontekstu EU-a taj dijalog i suradnja poslužiti kao priprema za budući rad s Europskim gospodarskim i socijalnim odborom i Odborom regija Europske unije te za albansko članstvo u Europskoj uniji; olakšati razmjenu informacija o aktualnim pitanjima od zajedničkog interesa, posebno o trenutačnom stanju u vezi s gospodarskom, socijalnom i regionalnom politikom EU-a i procesom pristupanja; poticati razmjenu informacija u praktičnoj provedbi načela supsidijarnosti u svim aspektima života na regionalnoj i lokalnoj razini; potaknuti raspravu o svim drugim relevantnim pitanjima koje predloži bilo koja strana, a koja se mogu pojaviti u kontekstu provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i u okviru pretpristupne strategije.

Naposljetku, dodana vrijednost zajedničkih savjetodavnih odbora proizlazi iz činjenice da se Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje može savjetovati s predloženim zajedničkim savjetodavnim odborima prije donošenja odluka u relevantnim područjima. Međutim, Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje ima diskrecijsko pravo odlučiti hoće li se savjetovati s odborima.

- **Proporcionalnost**

Načelo proporcionalnosti utvrđeno je u članku 5. stavku 4. Ugovora o Europskoj uniji, a cilj mu je osigurati da institucije EU-a djeluju samo u određenim granicama.

Glavna je svrha zajedničkih savjetodavnih odbora pratiti Albaniju na putu prema EU-u i donijeti preporuke namijenjene albanskoj vladi i institucijama EU-a. Osim toga, uloga je zajedničkih savjetodavnih odbora omogućiti predstavnicima albanskih organizacija civilnog društva da se upoznaju s postupkom savjetovanja u EU-u te omogućiti predstavnicima EU-a da se upoznaju sa socijalnim strukturama te ekonomskim i socijalnim učinkom reformi u Albaniji. Zajednički savjetodavni odbori raspravljaju o širokom rasponu tema (neograničeno), uključujući suradnju Albanije i EU-a u različitim područjima kao što su migracije, energetika, mala i srednja poduzeća te strukovno osposobljavanje.

S obzirom na nedavni početak pristupnih pregovora s Albanijom intenzivniji politički dijalog u kontekstu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju bit će koristan za napredak Albanije prema europskim integracijama, posebno zato jer će se jačati veze među dionicima na regionalnoj i lokalnoj razini te socijalnim partnerima i civilnim društvom.

Iako zajednički savjetodavni odbori kroz perspektivu civilnog društva dopunjuju institucionalni okvir EU-a povezan sa Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između EU-a i Albanije, ta zemlja ima dovoljno prostora za provedbu preporuka na nacionalnoj razini. Te zajedničke institucije omogućuju organizacijama civilnog društva s obje strane da prate pregovore o pristupanju te zemlje. One su ujedno platforma za raspravu o pitanjima od zajedničkog interesa i za informiranje šire javnosti o predstojećim izazovima tijekom razdoblja pristupanja.

- **Odabir instrumenta**

Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju predviđena je mogućnost osnivanja zajedničkih tijela za olakšavanje suradnje EU-a i pridružene zemlje. Osnivanje zajedničkih savjetodavnih odbora s Odborom regija i Europskim gospodarskim i socijalnim odborom ustaljena je praksa u okviru sporazumâ o stabilizaciji i pridruživanju, a u regiji zapadnog Balkana već postoji nekoliko pozitivnih primjera.

Uz Albaniju i sve države članice, EU je stranka Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) s Albanijom. Sklapanje SSP-a odobreno je u ime Europske zajednice Odlukom Vijeća i Komisije 2009/332/EZ. Nakon Ugovora iz Lisabona pravna osnova za zauzimanje stajališta Unije o Odluci Vijeća EU-a i Albanije za stabilizaciju i pridruživanje o osnivanju drugih posebnih odbora (članak 116., članak 117. stavak 2., članak 120. stavak 4. SSP-a) je članak 218. stavak 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije Stoga je potrebna odluka Vijeća.

Za provedbu odluke nisu potrebne potporne mjere jer se jedinim člankom i u prilogu utvrđuje stajalište koje Unija treba zauzeti u okviru Vijeća za stabilizaciju i pridruživanje u vezi s izmjenama njegova poslovnika radi osnivanja zajedničkih savjetodavnih odbora.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

  nije primjenjivo

- **Savjetovanja s dionicima**

  nije primjenjivo

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

  nije primjenjivo

- **Procjena učinka**

Nije primjenjivo jer:

Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju predviđena je mogućnost osnivanja zajedničkih tijela za olakšavanje suradnje EU-a i pridružene zemlje. Osnivanje zajedničkih savjetodavnih odbora s Odborom regija i Europskim gospodarskim i socijalnim odborom ustaljena je praksa u okviru sporazumâ o stabilizaciji i pridruživanju, a u regiji zapadnog Balkana već postoji nekoliko pozitivnih primjera.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Nije primjenjivo jer:

Izmjena se odnosi na poslovnik Vijeća za stabilizaciju i pridruživanje i ne stvara dodatne troškove, nego poboljšava suradnju sa zemljom koja pregovara.

- **Temeljna prava**

nije primjenjivo

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Osnivanje predloženih zajedničkih savjetodavnih odbora financijski ne utječe na proračun EU-a jer su albanski sudionici odgovorni za vlastite troškove, a troškovi europskih institucija pokrivaju se iz proračuna Europske unije.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

nije primjenjivo

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

nije primjenjivo

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Tekst Prijedloga odluke Vijeća o stajalištu koje Europska unija treba zauzeti u Vijeću za stabilizaciju i pridruživanje, kako je predviđeno člankom 2. stavkom 1. Odluke Vijeća i Komisije od 26. veljače 2009. o sklapanju prethodno navedenog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, priložen je ovom tekstu.

2023/0386 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u vezi s Odlukom Vijeća EU-a i Albanije za stabilizaciju i pridruživanje o izmjeni njegova poslovnika

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 217. i članak 218. stavak 9.,

uzimajući u obzir Odluku Vijeća i Komisije od 26. veljače 2009. sklapanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Albanije, s druge strane (dalje u tekstu „Albanija”), a posebno njezin članak 2. stavak 1.,

uzimajući u obzir otvaranje pregovora o pristupanju između Europske unije i Albanije 19. srpnja 2022.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Člankom 116. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju osniva se Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje.

(2) Člankom 117. stavkom 2. tog sporazuma predviđa se da Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje utvrđuje svoj poslovnik.

(3) Člankom 120. stavkom 4. tog sporazuma predviđa se da Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje može odlučiti osnovati druge posebne odbore ili tijela koji mu mogu pomagati u obavljanju njegovih dužnosti. Istom odredbom tog sporazuma nadalje se predviđa da Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje u poslovniku određuje sastav i dužnosti takvih odbora ili tijela te način njihova funkcioniranja,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje Unija treba zauzeti u Vijeću za stabilizaciju i pridruživanje osnovanom na temelju članka 116. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Albanije, s druge strane, u vezi s osnivanjem Zajedničkog savjetodavnog odbora s Europskim gospodarskim i socijalnim odborom i Zajedničkog savjetodavnog odbora s Odborom regija Europske unije i izmjenom poslovnika navedenog Vijeća za stabilizaciju i pridruživanje, kako je predviđeno u članku 120. stavku 4. navedenog Sporazuma, temelji se na nacrtu odluke Vijeća za stabilizaciju i pridruživanje priloženom ovoj Odluci. Manje izmjene ovog nacrta odluke mogu se prihvatiti bez daljnje odluke Vijeća.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik